

**MIŠLJENJE O NAČELNOM PRAVNOM STAVU VRHOVNOG SUDA
O VISINI NAKNADE ŠTETE
U SLUČAJU ODGOVORNOSTI NOVINARA I MEDIJA
OD 29. MARTA 2011.**

Vrhovni sud je usvojio sljedeći [načelni pravni stav](#) u pogledu dosuđivanja visine pravične naknade zbog povrede prava ličnosti (ugleda, časti i dr.) u slučaju kada za povredu postoji odgovornost novinara i medija:

”Ukoliko nađe da postoji osnov odgovornosti novinara i medija sud odmjerava visinu pravične naknade zbog povrede prava ličnosti (ugleda, časti i dr.) vodeći računa o svim okolnosti konkretnog slučaja, a naročito: o značaju povrijeđenog dobra i posledicama koje su iz toga proistekle, trajanju duševnih bolova, cilju kome služi naknada nematerijalne štete, kao i tome da visina dosuđene naknade po pravilu treba da bude u skladu sa praksom Evropskog suda za ljudska prava, te da dosuđena naknada ne bude u iznosu koji bi obeshrabrujuće uticao na novinare i medije u obavljanju njihove uloge u očuvanju demokratskih vrijednosti društva.”

Akcija za ljudska prava smatra da je načelni stav morao biti konkretniji, da bi sudijama i javnosti bilo jasno šta znači to da ”dosuđena naknada treba da bude u skladu sa praksom Evropskog suda za ljudska prava” i da ”ne djeluje obeshrabrujuće na novinare i medije”.

Još je Zakon o medijima 2002. godine propisao da ga treba primjenjivati u skladu s praksom Evropskog suda za ljudska prava, tako da ovaj stav Vrhovnog suda nije donio praktično ništa novo.

Vrhovni sud je mogao da podsjeti da je u svojoj praksi Evropski sud za ljudska prava već precizirao da dosuđeni iznos mora da bude:

1) srazmjeran povredi ugleda, tj. da ne smije biti viši od naknada koje se dosuđuju žrtvama ”ozbiljnog nasilja”, što znači žrtvama zlostavljanja i mučenja, odnosno zbog smrti bliskog lica ili licima koji su zbog štetnog događaja postali osobe sa invaliditetom;

2) srazmjeran sa finansijskim kapacitetom tuženog lica: ako je u pitanju fizičko lice - novinar ili urednik, onda se mora voditi računa o neto zaradi fizičkog lica. Na primjer, u presudi *Filipović protiv Srbije*, Evropski sud za ljudska prava je ustanovio da je naknada štete jednaka šestomjesečnoj zaradi bila nesrazmjerno velika. S druge strane, ako je u pitanju pravno lice, mora se voditi računa o tome da li je u pitanju medijski gigant ili mali medij koji se u finansijskom smislu bori za opstanak.

Vrhovni sud je takođe mogao da naglasi da se prilikom određivanja naknade mora uzeti u obzir i ponašanje stranaka – na primjer, da li je oštećeni zahtijevao objavljivanje

ispravke ili odgovora, kao i da li je odgovorni urednik objavio ispravku, odgovor ili izvinjenje.

Takođe, Vrhovni sud je mogao da napomene da će se načelni stav pored novinara i medija primjenjivati i na ostale koji se koriste slobodom izražavanja razmatrajući teme od javnog interesa, kao što su, na primjer, nevladine organizacije.

Akcija za ljudska prava je u novembru 2010. godine objavila Predlog reforme odgovornosti za povredu časti i ugleda u Crnoj Gori, u kome je obrazloženo predložila izmjene Zakona o medijima, koje bi sadržale gore navedene standarde, kao i druge standarde iz prakse Evropskog suda za ljudska prava.

Sedam godina kasnije, 27.11.2017. godine, Vlada Crne Gore je najavila da počinje sa izradom Nacrta zakona o medijima.